

Handläggare
Solveig Nilsson
Telefon: 0850804052

Till
Hässelby-Vällingby
stadsdelsnämnd
2020-01-30

Förslag till Klimathandlingsplan 2020-2023 – för ett fossilfritt och klimatpositivt Stockholm 2040.

Remiss från kommunstyrelsen, dnr KS 2019/1041.

Förslag till beslut

1. Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen från kommunstyrelsen.
2. Stadsdelsnämnden justerar beslutet omedelbart.

Sammanfattning

Detta ärende behandlar revideringen av ”Strategi för ett fossilbränslefritt Stockholm 2040” tillsammans med uppdragen i stadens budget 2019 om att ta fram en koldioxidbudget med kvarvarande utsläpp enligt Parisavtalet och att utreda hur Stockholm kan bli en klimatpositiv stad 2040.

Förvaltningen är positiv till förslaget om ”Klimathandlingsplan 2020-2023 – för ett fossilfritt och klimatpositivt Stockholm 2040”, som är en ambitiös genomgång av nuläget med analyser över möjliga scenarier. Genomförande- och uppföljningsansvar har fördelats utifrån nämnders och bolagsstyrelsers rådighet över målen och pekar tydligt ut uppföljningsansvariga nämnder och bolag. Förvaltningen anser att ett viktigt led i genomförandet är att skapa en effektiv, återkommande uppföljning riktad till nyckelaktörer. I det fortsatta arbetet bör konkreta åtgärdsplaner samt metoder för att kunna följa upp handlingsplanens uppsatta mål utarbetas. Målen måste följas upp i syfte att skapa engagemang för nya insatser. Åtgärdsarbetet måste följas upp i syfte att inspirera, sprida goda idéer, bidra till samarbeten samt identifiera behov av ytterligare insatser. Det är också viktigt att staden prioriterar att delta i utvecklingen och genomförandet av åtgärder för att minska hela regionens klimatpåverkan. För att lyckas är samverkan över bransch- och organisationstillhörighet samt geografiska gränser nödvändigt.

Bakgrund

I kommunfullmäktiges budget för 2019 beslutades att *"Stockholms stads miljöprogram 2016-2019"* och *"Strategi för ett fossilbränslefritt Stockholm 2040"*, ska revideras i samarbete med berörda nämnder och bolagsstyrelser. Vidare beslutades att Stockholm ska vara världsledande i det globala arbetet med att förverkliga Parisavtalets målsättningar i klimatarbetet, där staden intar rollen som en internationell förebild i det globala miljö- och klimatarbetet. Arbetet för miljö och klimat ska göra tydliga avtryck inom alla områden och stadens egna verksamheter ska gå före för att visa vägen i arbetet för en klimatsmart och hållbar stad. I uppdraget ingår även att ta fram en koldioxidbudget med kvarvarande utsläpp enligt Parisavtalet och att utreda hur staden kan bli en klimatpositiv stad 2040.

Detta ärende behandlar revideringen av *"Strategi för ett fossilbränslefritt Stockholm 2040"* tillsammans med uppdragen i stadens budget 2019 om att ta fram en koldioxidbudget med kvarvarande utsläpp enligt Parisavtalet och att utreda hur Stockholm kan bli en klimatpositiv stad 2040.

Uppdraget att revidera *"Stockholms stads miljöprogram 2016-2019"*, hanteras parallellt med beredningen av detta ärende.

Ärendets beredning

Detta ärende har utarbetats inom avdelningen för strategi och internservice.

Ärendet

Nedan återges en kort sammanfattning av det remitterade förslaget. För att ta del av hela förslaget hänvisar förvaltningen till bifogad bilaga.

I förslaget till Stockholms stads *"Klimathandlingsplan 2020-2023 – för ett fossilfritt och klimatpositivt Stockholm 2040"* redovisas hur staden ska nå de ambitiösa klimatmål som anges i förslaget till stadens miljöprogram för perioden 2020-2023. Dessa mål är:

Ett fossilfritt och klimatpositivt Stockholm 2040, med följande etappmål till 2023:

- Minskade växthusgasutsläpp – högst 1,5 ton CO₂e per invånare.
- Minskad klimatpåverkan från konsumtionen.

En fossilfri organisation 2030, med följande etappmål till 2023:

- Minskade växthusgasutsläpp – högst 105 000 ton CO₂e från stadens verksamheter.
- Effektiv energianvändning.

I handlingsplanen behandlas hur staden ska uppnå fossilfrihet till 2040:

- Planen uttrycker stadens klimatbudget till 2040 i form av en ambition på maximalt tillåten utsläppsmängd på 19 miljoner ton växthusgaser under perioden 2020-2040. Detta är den del av den globala klimatbudgeten som staden avser att ta på sig.
- För perioden 2020-2023 redovisas konkreta åtgärder för minskade utsläpp av växthusgaser. Dessa är angivna som beting för utpekade nämnder och bolagsstyrelser. Betingen kommer årligen att följas upp av kommunstyrelsen.
- Planen anger hur staden kan ha netto-nollutsläpp år 2040. Detta kan till exempel ske genom att staden aktivt vidtar åtgärder för att öka produktionen av biokol. Staden kan också driva på arbetet för att fånga in och lagra koldioxid. På så vis kan kvarvarande utsläpp från till exempel plast i avfallsförbränningen kompenseras.

Det långsiktiga målet är att arbeta för att staden ska vara klimatpositiv 2040. För att nå detta behöver teknik och affärsmodeller utvecklas. Staden kan inte själv uppnå ett sådant ambitiöst mål och därför behövs en kraftsamling tillsammans med såväl regering som EU. Handlingsplanen anger vidare vilka processer som måste startas för att stadens organisation ska bli fossilfri till år 2030 liksom att uppnå stadens åtagande för att nå det nationella målet att minska växthusgasutsläppen från transporter med 70 procent till 2030. I planen anges ansvariga nämnder och bolag.

I handlingsplanens inledande kapitel beskrivs uppsatta mål, systemgränser och Stockholms klimatarbete fram till idag. I kapitel två beskrivs vad Stockholm behöver göra till 2040 samt en beskrivning av stadens klimatbudget. I kapitel 3-6 beskrivs de olika åtgärdsområdena med tillhörande beting:

- Transporter (kapitel 3).
- Energianvändning för värme och kyla inom bebyggelsen (kapitel 4).
- El-produktion och användning (kapitel 5).
- Gasproduktion och användning (kapitel 6).

För varje åtgärdsområde redovisas rådande utsläpp av växthusgaser och vad staden behöver påbörja för processer för att bli fossilfri till år 2040. Därefter anges vad som ska göras under programperioden 2020-2023 för att påbörja denna minskning och vem som ansvarar för genomförande och uppföljning. Planen innebär en snabbare reduktionstakt än tidigare klimatstrategi.

Staden ska vara helt fossilfri senast 2040. Det innebär att inga fossila bränslen ska användas inom Stockholms stads geografiska gräns. Staden gör dock bedömningen att det kan vara svårt att ersätta all användning av fossila bränslen inom flyg och internationell sjöfart samt att plaster med fossilt ursprung kan finnas kvar i avfallsförbränningen 2040. Därtill kan det finnas utsläpp som till exempel kommer från fossila bränslen som används vid produktionen av biobränslen. Genom kompensationsåtgärder för dessa utsläpp till exempel med kolsänkor, kan staden nå netto nollutsläpp eller klimatpositivitet. Netto noll och klimatpositivitet innebär att utsläppen av koldioxid kompenseras med åtgärder som på olika sätt binder kol eller koldioxid. Detta beskrivs vidare i kapitel 7.

Staden har en ambition att minska utsläppen inom den egna organisationen tio år tidigare och bli fossilfri till 2030. Detta beskrivs i kapitel 8.

Planen redovisar utsläppsberäkningar för energianvändning från uppvärmning av byggnader, transporter, el och gas inom stadens geografiska område. Planen innefattar även åtgärder för att minska de utsläpp som uppstår vid långväga flygresor och produktion av mat och byggmaterial. Detta behandlas i kapitel 9.

Hur denna plan ska genomföras redovisas i kapitel 10.

Genom klimathandlingsplanen är ambitionen att staden ska kunna reducera utsläppen av växthusgaser kraftfullt. Stadens ambition är också att fortsätta vara ett internationellt föredöme som inspirerar andra städer att gå längre i sitt klimatarbete med mål att skapa samhällen utan skadlig påverkan på klimatet.

Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning
Strategi- och internservice

Hässelby torg 20-22
Box 3424
16564 Hässelby
Växel 08-50804000
Fax 08-508 04 099
hasselby-vallingby@stockholm.se
stockholm.se

Synpunkter och förslag

Förvaltningen är positiv till förslaget om *”Klimathandlingsplan 2020-2023 – för ett fossilfritt och klimatpositivt Stockholm 2040”*, som är en ambitiös genomgång av nuläget med analyser över möjliga scenarier. Genomförande- och uppföljningsansvar har

fördelats utifrån nämnders och bolagsstyrelsers rådighet över målen och pekar tydligt ut uppföljningsansvariga nämnder och bolag.

Visionen om att Stockholm år 2040 ska nå målet om att bli en fossilfri och klimatpositiv stad innehåller många utmaningar. Förutom att fossila bränslen måste bytas ut, behövs det ett omfattande arbete med att minska energianvändningen inom både transport- och fastighetssektorn. Den förnybara energin ska räcka till både transporter, uppvärmning och elanvändning. Kommunfullmäktiges beslut om att stadens egen organisation ska bli fossilfri till år 2030 är ett viktigt delmål i det arbetet.

Trafik och uppvärmning står i dag för de största klimatpåverkande utsläppen i regionen. Trenden pekar samtidigt mot en fortsatt tillväxt och att den kraftiga inflyttningen till Stockholmsregionen fortsätter. Fler människor behöver använda klimatsmarta och ändamålsenliga transporter samt få tillgång till energieffektiva bostäder och arbetsplatser. Några av de största utmaningarna för klimat- och energiarbetet handlar om hur vi ska kunna stödja utvecklingen och bidra till att regionens fortsatta tillväxt sker på ett attraktivt sätt samtidigt som vi kraftigt minskar vår klimatpåverkan. Om klimatmålen ska uppnås kommer det även krävas insatser från civilsamhället, exempelvis förändringar i konsumtions- och resvanor.

Förvaltningen anser att ett viktigt led i genomförandet är att skapa en effektiv, återkommande uppföljning riktad till nyckelaktörer. I det fortsatta arbetet bör konkreta åtgärdsplaner samt metoder för att kunna följa upp handlingsplanens uppsatta mål utarbetas. Målen måste följas upp i syfte att skapa engagemang för nya insatser. Åtgärdsarbetet måste följas upp i syfte att inspirera, sprida goda idéer, bidra till samarbeten samt identifiera behov av ytterligare insatser. Det är också viktigt att staden prioriterar att delta i utvecklingen och genomförandet av åtgärder för att minska hela regionens klimatpåverkan. För att lyckas är samverkan över bransch- och organisationstillhörighet samt geografiska gränser nödvändigt.

Förvaltningens bidrar till arbetet med att nå klimatmålen genom att följa stadens resepolicy. Krav ställs på att fossilfria drivmedel används vid transporter i förvaltningens regi, när nya avtal tecknas för leasing av fordon samt vid upphandling av tjänster där fordon ingår.

Förvaltningen arbetar systematiskt med att effektivisera energianvändningen genom att successivt förnya inom- och utomhusbelysning till LED-belysning samt genom byte till energieffektivare vitvaror. Därutöver samarbetar förvaltningen med de kommunala fastighetsbolagen så att energieffektiva lösningar väljs vid ny-, till- och ombyggnationer.

Under programperioden avser förvaltningen att samarbeta med serviceförvaltningen för att bevaka klimatpåverkan från upphandlade livsmedel och måltider.

Förvaltningen bidrar till resurseffektiva kretslopp genom källsortering, utsortering av matavfall samt genom att undvika matsvinn och engångsmaterial. Källsortering möjliggörs också för invånarna vid utvalda platser inom park- och naturområden.

Stadsdelsområdets park- och naturområden utvecklas med inriktning mot flerfunktionalitet för såväl sociala möten, fysisk aktivitet som klimatanpassningsåtgärder. Behov av förbättringar i befintlig grönstruktur identifieras med syfte att stärka den biologiska mångfalden och tillvarata de reglerande ekosystemtjänsterna. Arbetet med att utveckla och tillvarata grönytors möjligheter att motverka och mildra effekterna av extrema klimatrelaterade händelser som exempelvis intensiva värmeböljor och skyfall, prioriteras i alla parkutvecklingsprojekt.

Denise Melin
Stadsdelsdirektör

Marie Janemar
Stabschef

Bilaga: Förslag till Klimathandlingsplan 2020-2023 – för ett fossilfritt och klimatpositivt Stockholm 2040, dnr KS 2019/1041.

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Denise Melin, Stadsdelsdirektör	2020-01-14
Marie Janemar, Avdelningschef	2020-01-14